

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 128/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen sijaisvanhemman oikeudesta vahingonkorvaukseen adoption rautessa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jari Myllykosken /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 128/2019 vp:

Miten suojelemme adoptointia aikovien vanhempien oikeutettuja odotuksia saada adoptoida heille jo sijoitettu lapsi ja

mikä on viranomaisen mahdollinen vahingonkorvausvelvollisuus, jos adoptio raukeaa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Adoptiolain (22/2012) 2 §:n mukaan kaikissa alaikäisen lapsen adoptiota koskevissa päätöksissä ja muissa toimenpiteissä on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu. Lapsen etua arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota erityisesti siihen, miten voidaan parhaiten turvata pysyvä perhe ja tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi lapselle, joka ei voi kasvaa omassa perheessään.

Lapsen sijoittaminen adoptionhakijoiden luokse edellyttää adoptiolautakunnan myöntämää adoptiolupaa. Luvan edellytyksenä on muun ohella se, että hakijalle on annettu adoptioneuvontaa. Adoptiolaissa säädetty adoption edellytykset selvitetään adoptioneuvonnassa. Adoptiolain 11 §:n mukaan lapsen vanhempien suostumus on yksi adoption vahvistamisen edellytyksistä. Jos vanhempi on kieltäytynyt antamasta suostumustaan tai peruuttanut antamansa suostumuksen, adoptio voidaan erittäin poikkeuksellisista syistä vahvistaa vain, jos lapsen etu voimakkaasti puoltaa adoptiota eikä suostumuksen antamisesta kieltäytymiseen tai annetun suostumuksen peruuttamiseen ole riittävää aihetta, kun otetaan huomioon lapsen ja vanhemman välisen yhteydenpidon tiiviys ja heidän välillään vallitsevan suhteen laatu. Vanhemman on mahdollista perua suostumuksensa siihen asti, kunnes adoptio on vahvistettu, vaikka lapsi olisi jo sijoitettu aiottuun adoptioperheeseen.

Vahingonkorvauslain (412/1974) 3 luvun 2 §:n mukaan julkisyhteisö on velvollinen korvaamaan julkista valtaa käytettäessä virheen tai laiminlyönnin johdosta aiheutuneen vahingon. Vahingonkorvausvastuu voi kuitenkin syntyä vain, milloin toimen tai tehtävän suorittamiselle sen laatu ja

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 128/2019 vp

tarkoitus huomioon ottaen kohtuudella asetettavia vaatimuksia ei ole noudatettu. On huomattava, että aiotulla adoptioiperheellä ei ole lakiin perustuvaa oikeutta saada adoptoida heille sijoitettua lasta. Kysymyksessä yleisellä tasolla kuvattuun yksittäiseen tapaukseen ei ole mahdollista ottaa kantaa, eikä yksittäisten menettelyjen arvioiminen muutenkaan olisi ministeriölle kuuluva asia.

Adoptio on herkkä prosessi, joka koskettaa monia tahoja: adoptoitavaa lasta, lapsen vanhempia, adoptionhakijoita sekä muita henkilöitä, joiden suostumus adoptioon vaaditaan. Adoptioasioissa pyritään näkemään tilanne laajasti kaikkien osapuolten kannalta, mutta viranomaisia ohjaavana periaatteena on tehdä ratkaisut ottaen huomioon adoptoitavan lapsen etu kussakin yksittäistapauksessa.

Helsingissä 4.10.2019

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson